

identiteit van hun zaaddonor te kennen

OOK ZIJ WILLEN DONOR KENNEN

ANNA (29): 'Heel die taboesfeer: zo smeed je geen warm gezin'

Anna is bijna dertig. Groot, blond haar, blauwe ogen. Alleen weet ze niet van wie ze die heeft, want haar mama is klein en donker, en haar vader blijkt niet haar biologische papa. 'Toen ik verwekt ben, hebben de dokters tegen mijn ouders gezegd dat het beter was dit nooit aan iemand te vertellen. Mijn grootouders aan vaders kant weten nog altijd niet dat ik hun biologische kleindochter niet ben.' Anna heeft zich jarenlang afgevraagd waarom de band met haar vader zo slecht was. 'Hij bleef altijd op de achtergrond, nam nooit het initiatief om een echte papa te zijn. Ik weet dat er veel gezinnen zijn waar wel een genetische band bestaat en waar ook problemen zijn. Maar toch... mijn vader en ik zijn compleet vervreemd.' Dat ze niet haar vaders 'echte' dochter was, loste voor Anna veel vraagstukken op. 'Ben ik kwaad op hem? Ja. Maar ik heb ook begrip voor hem. Eerst ontdekt hij dat hij onvruchtbaar is, dan blijkt de enige oplossing donorsperma en moet hij het dus maar goed vinden dat zijn vrouw bezwangerd wordt door een andere man. Dan wordt hem ook nog eens op het hart gedrukt er met niemand over te praten. Toen hij het moeilijk had om een band aan te gaan met zijn kinderen, kon hij dus nergens terecht. Ik denk dat hij zich zeer eenzaam gevoeld heeft.' De dokters, die neemt ze wel veel kwalijk. 'Heel die taboesfeer: zo smeed je geen warme gezinnen. Want geloof me: wat niet weet, niet deert, dat klopt niet. Onderhuids ettert zo'n buil toch.' (dka)

NOOR (20): 'Eén gesprek en ik zou me minder alleen voelen'

Noor is begin 20. Ze heeft een jongere zus die nog niet weet dat ze een donorkind is, en een oudere broer die wel op de hoogte is. 'Met uitzondering van één tante weet vandaag nog altijd niemand dat we niet mijn vaders biologische kinderen zijn. Had mijn broer het niet toevallig ontdekt, dan had ik het vandaag nog altijd niet geweten.' Ook Noor had nooit een goede relatie met haar vader. Toen ze te weten kwam dat ze een donorkind was, viel veel op z'n plaats. Met haar ouders gaat het vandaag nog moeilijk, maar ze kan erover praten met haar broer en enkele vrienden. 'Ik leerde onlangs een lotgenote kennen en dat helpt. Maar dat ik niet weet wie mijn donorkind is, blijft me achtervolgen. De helft van mij is ontraceerbaar. Er gaat geen dag voorbij dat ik daar niet aan denk. Ik voel me eenzaam. Op wie lijk ik? Ik zal het nooit weten.' Deze maand nog zeiden twee mensen tegen mij: *Goh, ik heb echt een lookalike van jou zien lopen in het station.* Dan begin ik altijd te piekeren: voor hetzelfde geld zijn dat echt halfzussen van me, stel je voor. En stel je voor dat zij mij ook zouden willen leren kennen! Maar dat gaat dus niet, omdat andere mensen beslist hebben dat we elkaar niet mogen leren kennen. Dat dat zo boven je hoofd beslist wordt, voelt fout.' 'Ben ik op zoek naar een vader? Natuurlijk niet. Maar ik zou wel eens willen praten met hem. Gewoon één gesprek, dat ik iets meer heb dan het woord *donor*. Gewoon weten wie hij is, zou me rust geven. En me iets minder alleen doen voelen.' (dka)

broers en -zussen elkaar ontmoeten, verliefd worden en kinderen krijgen? Die hebben dan een verhoogde kans op handicaps. Ik noem dat een wandelende tijdbom. En de overheid - die zulke praktijken al 33 jaar toelaat en zijn kop in het zand steekt - is daarvoor verantwoordelijk', vindt Steph.

Openheid in Nederland

Een ruwe schatting spreekt van enkele tienduizenden Belgische k.i.d.-kinderen. En hoewel de Belgische wet sinds 2007 uitdrukkelijk de anonimiteit van deze mannen beschermt, gaan veel donorkinderen toch op zoek naar de identiteit van hun donor. De drang om te weten, is te groot. 'Ik begrijp het verlangen naar een kind heel goed', zegt Steph. 'Maar in heel dit proces wordt bitter weinig rekening gehouden met het kind. Dat groeit op tot een mens die het recht heeft zijn beide ouders te kennen. In mijn ogen primeert dat boven de invulling van een kinderwens en de anonimiteit van donoren.' De zussen pleiten voor een open donorsysteem zoals in Nederland. Daar worden alle gegevens van donoren en kinderen verzameld in één loket. 'Elk kind kan daar het genetische paspoort van zijn donor

opvragen. Welke kleur van ogen heeft hij, wat zijn z'n hobby's? Vanaf hun 16de mogen ze ook zijn identiteit opvragen, voor een eventuele ontmoeting. Wat blijkt? Veel kinderen vinden dat paspoort voldoende en vragen zelfs niet verder. Het is een systeem dat volgens ons de openheid zou stimuleren die hier ontbreekt.'

” STEPH

Een mens heeft het recht zijn beide ouders te kennen. Dat primeert boven de invulling van een kinderwens en de anonimiteit van donoren

Steph en Sophie hebben een Facebookpagina aangemaakt, *Donorkinderen België*. Voor alle k.i.d.-kinderen in België die met dingen worstelen en daar tot vandaag geen platform voor vonden. 'Zo kunnen we steun vinden bij elkaar, maar ook één stem laten horen aan de vruchtbaarheidscentra en de politiek. Zodat men ons niet meer kan negeren. Er is een probleem en het is hoogdringend dat er iets aan wordt

gedaan. Als men dat zelf niet inzielt, stappen we naar de rechtbank.'

Gestraft voor keuze ouders

Volgens Frederik Swennen, professor Familierecht aan de UA, zouden de k.i.d.-kinderen daar wel eens voldoende munitie voor kunnen hebben. 'In augustus deed het Grondwettelijk Hof een uitspraak in een zaak rond kinderen geboren uit incestrelaties. Tot dan konden zij hun verwekker niet officieel als vader erkennen', legt Swennen uit. Het Hof oordeelde in augustus dat dat onwettig is en dat deze kinderen dat wel moeten kunnen. 'Met als argument dat kinderen niet mogen worden gestraft voor een keuze van hun ouders waar zij zelf geen verantwoordelijk voor dragen.'

Datzelfde geldt voor k.i.d.-kinderen. De moeder kiest voor een spermadonor, de donor kiest ervoor om anoniem te blijven. Maar het kind heeft helemaal geen keuze gemaakt in verband met die kennis over die identiteit. 'Dat is in strijd met het Kinderrechtenverdrag en het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens. Die zeggen dat iedereen het recht heeft op kennis over zijn voorgeschiedenis en herkomst. En die verdragen gaan boven de Belgische wet.'

